

pressmeddelande

från EU:s narkotikacentrum i Lissabon

Nr.15/2001 – 20 November 2001

FÅR EJ OFFENTLIGGÖRAS FÖRE: KL 11.00 (BRYSSEL) 20/11/2001

Årsrapport om narkotikaproblem inom EU: särskild tonvikt på länder i Central- och Östeuropa

NARKOTIKAPROBLEMEN VÄXER I CENTRAL- OCH ÖSTEUROPA

Länderna i Central- och Östeuropa trappar upp åtgärderna

*En allt större andel av befolkningen i **Central- och Östeuropa** (särskilt skolbarn) har någon gång använt illegala droger... och regionens nyckelroll vad gäller handel med och transport av narkotika till EU...*

Detta är endast två av de trender som tas upp i en rapport med särskild tonvikt på **länder i Central- och Östeuropa** i 2001 års utgåva av *Årsrapport över situationen på narkotikaområdet i Europeiska unionen*. Rapporten utkommer idag från **EU:s narkotikacentrum, ECNN, i Lissabon**.

Enligt rapporten har de **central- och östeuropeiska länderna** gjort stora framsteg vad gäller utvecklingen av lagar samt de administrativa och samordnade strukturer som behövs för att angripa drogproblemen. Det är nu viktigt att de fortsätter att förstärka sådana åtgärder och anslår nödvändiga resurser, fortsätter rapporten. **Europeiska kommissionen** ökade tilldelningen under 2000 med ytterligare en miljon euro per land, särskilt för att introducera en narkotikakomponent i de nationella Phare-programmen. De flesta av dessa projekt utarbetas genom samarbete där varje kandidatland får samarbeta med en **EU-medlemsstat**.

Hot mot ungdomar

Dagens rapport visar att andelen 15–16-åringar som någon gång använt illegala droger fördubblades mellan 1995 och 1999 i alla de **central- och östeuropeiska länderna** - utom i **Tjeckien** där andelen ökade med 50% från en redan hög nivå ⁽¹⁾. Siffrorna är högst i **Tjeckien** (en av tre 15–16-åringar) och **Slovenien** (en av fyra).

Ökningen kommer till största delen från cannabis. Liksom i **EU** är detta den drog som det stora flertalet droganvändare missbrukar. En avsevärd – om än mindre – ökning har emellertid noterats när det gäller användningen av droger som ecstasy, amfetaminer och LSD. Här är missbruket troligen mer utbrett än vad officiella siffror visar.

Central- och östeuropeiska länder både genomfartsvägar och "mål"

Rapporten anger att stora beslag längs **Balkanrutten** och i **Centraleuropa** under 1999 och 2000 bekräftar regionens roll i fråga om transport och lagring av heroin. De **bulgariska myndigheterna** beslagtogs 2 079 kg heroin år 2000. Detta var mer än vad som sammanlagt beslagtogs under de föregående sex åren. I takt med att heroinmissbruket ökar verkar de **central- och östeuropeiska länderna** i allt större utsträckning bli mål och inte bara genomfartsleder.

VIKTIGT: FÅR EJ OFFENTLIGGÖRAS FÖRE KL. 11.00 (Bryssel) 20/11/2001

Central- och Östeuropa är fortfarande genomfartsregion för cannabis som är avsett för **EU**, fortsätter rapporten. Det finns tydliga tecken på att det liksom i **EU** har skett en ökning inte bara av lokal odling av denna den populäraste drogen utan också av den olagliga handeln.

Central- och Östeuropas roll som genomfartsregion för kokainhandeln förefaller ha vidareutvecklats under 1999–2000. **Tjeckien, Ungern** och **Rumänien** medverkade till stora kokainbeslag - däremot verkar kokainmissbruket vara begränsat till vissa grupper.

Syntetiska droger blir allt populärare bland ungdomarna och det finns oroväckande tecken på att allt fler ungdomar är inblandade i smuggling och försäljning av dessa droger. Produktionen av syntetiska droger har ökat och missbruket av dem påverkar allt fler unga människors liv.

Rapporten visar också att det finns olagliga laboratorier för framställning av amfetamin i de flesta av de **central- och östeuropeiska länderna**, och kemikalier som behövs vid drogframställningen smugglas in från andra länder i regionen, från **EU** eller från andra länder. **De baltiska staterna, Bulgarien, Tjeckien, Ungern** och **Polen** tycks vara de största producenterna. I **Polen** förstörde man exempelvis sju laboratorier förra året, men man tror att det kan finnas minst lika många till som fortfarande är i drift.

Men smugglingen är inte enkelriktad. Det ökande ecstasymissbruket på global nivå har medfört att drogen exporteras från **EU** till **Central- och Östeuropa**. Kontrollorganen rapporterar att en betydande del av den ecstasy som konsumeras i **Central- och Östeuropa** kommer från **Nederländerna**.

Andra viktiga trender i de central- och östeuropeiska länderna:

- Efterfrågan på behandling ökar, främst för opiatmissbruk;
- Importerat heroin ersätter i allt större utsträckning lokalt framställda opiater;
- Narkotikamissbruket sprids från de större städerna till alla regioner.

Länderna i Central- och Östeuropa trappar upp åtgärderna

ECNN säger att nu har **länderna i Central- och Östeuropa** till största delen de rättsliga och institutionella ramar som behövs för att ta upp kampen mot narkotikan. De har redan vidtagit konkreta åtgärder och trappar nu upp dem ⁽¹⁾. Emellertid är "den övergripande kapaciteten begränsad när det gäller att genomföra de vidtagna åtgärderna på ett verkningsfullt sätt, och de resurser som har avsatts för dessa åtgärder är otillräckliga".

ECNN understryker att de berörda länderna måste fortsätta "att stärka sin politik, sina institutioner och sina samordningsmekanismer samt att avsätta tillräckliga resurser för detta".

Meddelande till redaktörerna

⁽¹⁾ Uppgifter från det europeiska projektet för skolundersökningar (ESPAD).

⁽²⁾ Samarbetet mellan **ECNN** och **länderna i Central- och Östeuropa** gavs grönt ljus av **Europeiska kommissionen** i december 2000. Projektet på € 2 miljoner inom Phare-programmet inleddes den 1 mars i år. Det omfattar särskilt de 10 kandidatländerna i Central- och Östeuropa (Bulgarien, Tjeckien, Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien och Slovenien) medan Albanien, Bosnien och Hercegovina samt f.d. jugoslaviska republiken Makedonien associeras så långt som möjligt. Tonvikten läggs på att engagera länderna i **ECNN:s** verksamhet i så stor utsträckning som möjligt genom vidareutveckling av nationella kontaktpunkter och system för narkotikainformation. Samtliga kandidatländer inrättar nu egna nationella kontaktpunkter.

I år erbjuder **ECNN** en särskild webbplats: **Årsrapport 2001 direkt** på <http://annualreport.emcdda.org> eller <http://emcdda.kpnqwest.pt> Webbplatsen kommer att innehålla rapporten i form av nedladdningsbara PDF-filer samt detta och andra pressmeddelanden på 12 språk (11 **EU** + **norska**).

Kontaktperson: Kathy Robertson, Europeiska Centrumet för kontroll av Narkotika och Narkotikamissbruk (ECNN), Rua da Cruz de Santa Apolónia 23–25, PT-1149-045 Lissabon, Portugal.

Tfn: (351) 21 811 3000 • Fax: (351) 21 813 1711

2001 Annual report online: <http://annualreport.emcdda.org> eller <http://emcdda.kpnqwest.pt>